

D o h o d a (Memorandum)

o vzájemné spolupráci MD, MMR, MŽP, MZ a krajů k naplnění realizace

Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR

Úvod

Vláda České republiky přijala usnesením vlády č. 678 ze dne 7. července 2004 Národní strategii rozvoje cyklistické dopravy České republiky (dále jen „Cyklostrategie“). V roce 2011 byla provedena rozsáhlá analýza plnění opatření Cyklostrategie z let 2004 – 2011 a současně byly zahájeny práce na její aktualizaci s předpokladem jejího předložení do Vlády ČR v průběhu roku 2013. Dle tohoto dokumentu je cyklistika integrální součástí dopravy, z hlediska kompetencí se dělí do oblasti dopravní obsluhy území (resort dopravy) a oblasti cykloturistiky (resort místního rozvoje). Cyklistická doprava a cykloturistika mají pozitivní vliv nejen na dopravní situaci a dopravní obsluhu území, ale současně snižuje dopady na životní prostředí, zlepšuje zdraví a kvalitu života obyvatel ČR a zároveň přináší ekonomický rozvoj regionům ve formě cykloturistiky. V porovnání s ostatními vyspělými zeměmi (především EU) jsou však v ČR dosud investice do cyklistické dopravy i cykloturistiky podhodnoceny, a to na všech úrovních a ve všech resortech.

§ 1

Zúčastnění

Tuto dohodu podepisují **ministerstva dopravy, místního rozvoje, zdravotnictví a životního prostředí ČR a všech 14 krajů ČR**

§ 2

Společné cíle dohody

Základní vizí Cyklostrategie je zpopularizovat jízdní kolo, aby se opět stalo rovnocennou, přirozenou a integrální součástí dopravního systému, jejíž důsledkem jsou minimálně čtyři efekty:

- Zlepšení mobility v území a zvýšení bezpečnosti - zabezpečuje resort dopravy
- Rozvoj cykloturistiky, zvýšení konkurenceschopnosti aktivního cestovního ruchu - zabezpečuje resort místního rozvoje
- Zlepšení zdraví - zabezpečuje resort zdravotnictví
- Ochrana životního prostředí - zabezpečuje resort životního prostředí

K naplnění vizí je stanoveno několika strategických cílů ve dvou úrovních.

Strategické cíle na **národní úrovni**:

- Zvýšit podíl cyklisticky na přepravních výkonech **na 10% do roku 2015** (v průměru na celou ČR ze současných 7%).
- Snižit počet usmrcených a těžce zraněných cyklistů **o 50% do 2015**
- Podpořit cyklistiku jako jeden z **rovnocenných pilířů národní dopravní politiky**,

- Podpořit projekt „**Cyklistické akademie**“, poskytovat metodickou podporu rozvoje cyklistické dopravy ve městech a aglomeracích
- Podpořit rozvoj cykloturistiky projektem „**Česko jede**“ jako nejdynamičtější se rozvíjejícímu segmentu aktivní turistiky v ČR

§ 3 Opatření k realizaci

K úspěšné realizaci cílů této dohody dle § 2 je zapotřebí sestavení **stálé projektové skupiny** s **centrálním cyklokoordinátorem**, do které jednotliví partneři delegují po 1 zástupci. Projektová skupina vypracuje 1x ročně **společný projektový plán činnosti**. Monitoringem implementace Cyklostrategie je pověřen nově vzniklý orgán **Ústav pro implementaci Cyklostrategie**. Tento orgán je zároveň i partnerem agentury CzechTourism a projektu Česko jede.

Krajům jsou pak **DOPORUČOVÁNY** k realizaci následující opatření:

Oblast zájmu 1: Cyklistická doprava jako nedílná součást dopravního systému

Přímá podpora budování cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty - opatření:

- Podpora projektové přípravy budování cyklistických stezek a realizaci dálkových tras. Jedná se zejména o finanční podporu při zajištění projektové připravenosti obcí.
- Finanční podpora výstavby a údržby cyklistických stezek
- Realizace ekonomicky levných opatření (na základě požadavků místní samosprávy realizovat cyklistické pruhy na krajských komunikacích, pokud jsou k tomu uzpůsobené podmínky, podporovat využívání dopravně-organizačních opatření zohledňujících provoz cyklistů (možnost vjezdů do pěších zón a do jednosměrných ulic, zřizování zón 30, cyklistických ulic, tad.

Nepřímá podpora budování cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty - - opatření:

- Realizace opatření ve prospěch cyklistiky (cyklistické pruhy, lávky, podjezdy) v rámci novostaveb a rekonstrukcí na krajských komunikacích
- Snížení rizika vzniku bariér cyklistické dopravy při novostavbách a rekonstrukcích na státních komunikacích, při realizaci velkých železničních staveb
- Využití stávajících cest i pro potřeby cyklistů (drážní stezky, podpora vedení cyklistické infrastruktury podél vodních toků, zejména na protipovodňových hrázích, využití pozemkových úprav, lesních a zemědělských cest)

Začlenění cyklistické dopravy do integrovaného dopravního systému a do územních plánů krajů – opatření:

- Podpora rekonstrukce systému BIKE & RIDE v uzlových bodech IDS.
- Podpora výstavby systému BIKE & RIDE v rámci budování dopravních terminálů.

Realizace vzdělávacích, komunikačních a osvětových témat

- Podpora komplexní dopravní výchovu na místní úrovni
- Realizace komunikační témata prevence dopravních nehod a) vzájemná ohleduplnost, b) zvýšené povědomí o „Cyklolegislativě“, c) předvídatelné chování, d) doporučená a povinná výbava kola a cyklisty.

Oblast zájmu 2: Cykloturistika a terénní cyklistika jako nedílná součást rekreace a cestovního ruchu

Podpora výstavby tras EuroVelo a dálkových cyklotras na území příslušného kraje - opatření

- Vypracování studií a projektových dokumentací pro páteřních dálkových cyklotrasách a trasách EuroVelo na území příslušného kraje.
- Postupná výstavba úseků cyklostezek a komunikací vhodných cyklisty na trasách EuroVelo a dálkových cyklotras na území příslušného kraje.
- Proznačení tras EuroVelo vedoucí přes kraj a zajistit správcovství a údržby značení těchto tras (v návaznosti na síť TEN a Konceptci cestovního ruchu ČR)
- Přeznačení dálkových cyklotras na území příslušného kraje.

Podpora související cyklistické infrastruktury - opatření

- Podpora realizace doprovodné cyklistické infrastruktury (odpočívky, info panely).
- Zajištění údržby značení cyklotras (stanovení systému údržby a pravidelné kontroly kvality značení, provedení revize a pasportu značení, stanovení závazných turistických cílů pro značení na území kraje)
- Podpora realizace a údržby MTB tras a areálů pro terénní a extrémní cyklistiku – bikeparků.

Komplexní marketingová prezentace cykloturistiky - opatření

- Spolupráce na tvorbě národního produktu „Česko jede“
- Zajištění souhrnné prezentace kraje prostřednictvím krajských turistických organizací a zapojováním privátních subjektů cestovního ruchu
- Podpora tvorby konkrétních cykloturistických produktů
- Marketingová podpora tvorby cykloproduktů dálkového typu, včetně přeshraničních a nadregionálních tematických cyklotras.
- Marketingová podpora cykloturistických akcí nadregionálního významu, spolupřádání národních cyklokonferencí s tematikou cykloturistiky

Podpora kvalitních služeb. Cílem je podporovat programy, které pomohou zkvalitnit základní služby pro cyklisty v souvislosti s ostatními druhy doprav, dále zkvalitnění v oblasti ubytovacích, stravovacích a informačních služeb v rámci programu certifikace **Cyklisté vítání** - opatření

- Podpora projektů integrujících kolo do jednotlivých druhů dopravy.
 - Příspěvek na provozní náklady (cyklobusy)
 - Příspěvek na investiční náklady & podpora systémů půjčoven kol ve vybraných stanicích krajů (systém ČD bike)
- Podpora organizacím, které nabízí certifikaci služeb „Cyklisté vítání“ a podpora projektům Bike azyl. Opatření směřuje k podpoře zapojení ubytovacích a stravovacích služeb do certifikace Cyklisté vítání či jiných systémů kvality služeb a zlepšení jejich kvality pro cyklisty.

Oblast zájmu 3: Koordinace a partnerství

Koordinace aktivit kolem cyklistické dopravy a cykloturistiky. Úloha kraje se v této oblasti týká podpory zpracování průzkumů, analýz, monitoringu cyklistů studií k rozvoji cyklistické dopravy na území kraje - opatření

- Podpora zpracování průzkumů sčítání cyklistiky na území kraje.
- Aktualizace databáze plánů výstavby cyklistických komunikací na území kraje.
- Aktualizace sítě cyklotras a cyklostezek prostřednictvím GIS.
- Zajištění pravidelného monitoringu na vybraných páteřních stezkách automatickými sčítači

Poradenství a propagace

- Zvyšování informovanosti zainteresovaných subjektů
- Propagační akce na podporu cyklodopravy, rekreační cyklistiky & cyklistické sportovní akce. („Týden na kole“, „Na kole do práce“, „Na kole do školy“, „Nakupuj na kole“ atd.).

§ 4

Financování aktivit a akční plán

Uzavřením této dohody sice nevznikají signatářům žádné finanční povinnosti, ale pro potřeby realizace Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy se **DOPORUČUJE** krajům vytvořit **akční plán**. Ten navrhuje konkrétní aktivity, které by naplňovaly realizaci jednotlivých opatření, které budou realizovány prostřednictvím odborů kraje, ve spolupráci s Pracovní skupinou pro koordinaci rozvoje cyklistické dopravy.

Akční plán je založen především na stimulaci podpory cyklistické dopravy pomocí realizace kvalitní cyklistické infrastruktury a její propagace. Je třeba využívat možností podpory z evropských zdrojů, ze Státního fondu dopravní infrastruktury a nepřímo i z resortu Ministerstva zemědělství. Dalším zdrojem je dotační titul kraje, který počítá s podporou cyklistické dopravy a cykloturistiky.

Zcela zásadní je **připravit podmínky pro čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů EU pro plánovací období 2014 - 2020**, tj. zpracovat do relevantních programových dokumentů pro období 2014 - 2020 možnost čerpání dotací na cyklistickou dopravu i na komplexní inovativní projekty rozvoje cykloturistiky a udržitelného cestovního ruchu v regionech i v příhraničí s přeshraničním efektem, umožnit podporu veřejných i privátních projektů na komplexní vybudování infrastruktury i obslužného zázemí a služeb.

Pro úspěšné naplňování akčního plánu je pak zapotřebí realizovat **tří stěžejních opatření**:

- vznik pozice **krajského cyklokoordinátora**,
- vznik **pracovní skupiny na kraji**,
- vznik **dotačního titulu na cyklistiku** (případně jiných zdrojů zaměřených na podporu cyklistické dopravy a cykloturistiky)

Cyklokoordinátor ve spolupráci s pracovní skupinou bude dbát na administraci všech finančních prostředků, které jsou určeny na realizace cyklostrategie

Administrace dotačního programu na podporu cyklistické dopravy a cykloturistiky:

- vypracování studií a rozvojových dokumentů směřujících k realizaci nových cyklo projektů;
- budování nových cyklistických komunikací a kofinancování staveb ze SFDI a Strukturálních fondů EU;
- budování systému Bike&Ride a doprovodné cyklistické infrastruktury.
- značení a údržba nových cyklotras.
- budování areálů pro netradiční formy cykloturistiky – bikeparky
- podpora jednotlivých cykloturistických produktů v kraji.
- podpora projektů integrujících kolo do jednotlivých druhů dopravy.
- propagační akce na podporu cyklodopravy, rekreační cyklistiky & cyklistické sportovní akce.

Administrace rozpočtu příslušného odboru na konkrétní akce:

- podpora výstavby tras EuroVelo a dálkových cyklotras na území kraje
- příspěvek pro KČT (0,600 mil. Kč / rok) na zajištění údržby systému značení cyklistických stezek a tras v kraji poskytnutím pravidelného příspěvku KČT;
- zajištění souhrnné prezentace kraje;
- marketingová podpora tvorby cykloturistických produktů dálkového typu, včetně přeshraničních tematických cyklotras; podpora koordinaci nadregionálních cyklotras
- podpora zpracování průzkumů sčítání cyklistů na území kraje aktualizace sítě cyklotras a cyklostezek prostřednictvím GIS

§ 5

Délka působnosti dohody

Na dobu neurčitou, dohodu lze ukončit rozhodnutím signatářů či splněním cílů formulovaných v dohodě.

Signatáři dohody:

Ministerstvo dopravy ČR _____

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR _____

Ministerstvo zdravotnictví ČR _____

Ministerstvo životního prostředí ČR _____

Jihočeský kraj _____

Jihomoravský kraj _____

Karlovarský kraj _____

Královéhradecký kraj _____

Liberecký kraj _____

Moravskoslezský kraj _____

Olomoucký kraj _____

Pardubický kraj _____

Plzeňský kraj _____

Praha _____

Středočeský kraj _____

Ústecký kraj _____

Vysočina _____

Zlínský kraj _____